

Godskesen: Det foreliggende Lovforslag har jo allerede ude i Befolkningen været Genstand for en betydelig Diskussion, men saa vidt jeg har kunnet følge denne Diskussion, har jeg det Indtryk, at Forstaaelsen af Loven hist og her har mødt nogen Vanskelighed, og det finder jeg i og for sig ganske naturligt. Jeg forklarer det saaledes, at Lovforslaget hviler paa et dobbelt Synspunkt, har paa en Maade en dobbelt Bund. Dels hviler Loven paa den Tanke, at man bør finde en mere fuldkommen Ordning af Beværtningsforholdene end den, man allerede har, dels er der Spørgsmaal om at begrænse Adgangen til at nyde Spiritus, for saaledes at jævne Vejen for et kommende Alkoholforbud. Det kommer frem f. Eks. i den Maade, hvorpaa Spørgsmaalet om Søndagsforbud behandles. Det kommer frem allerede i de Regler om Søndagsforbud, som Kommissionsflertallet har givet, men det kommer end mere frem i den Affattelse af Lovforslaget, som den højtærede Minister paa dette Punkt har fundet det rigtigt at give det. Jeg skal ikke opholde mig ved det Spørgsmaal, om det — som det er fremhævet fra flere Sider — ikke havde været rigtigt at indskrænke sig til at give en almindelig Næringslov og derimod lade Ædruelighedsbestemmelserne ligge, indtil Ædruelighedskommissionen har fuldført sit Arbejde. Men jeg gør blot opmærksom paa, at Lovforslaget hviler paa et dobbelt Synspunkt, og at naar man vil behandle Loven, vil det være nødvendigt at holde disse to Synspunkter ude fra hinanden. Det er maaske ikke saa nødvendigt for de rigtige Forbudsfolk; de ønsker nemlig lige saa mange Indskrænkninger som paa nogen Maade muligt, og saa kan det jo endogsaa være ganske behageligt, at man efter Omstændighederne kan operere enten med Næringshensynet eller med Ædruelighedshensynet som Begrundelse. Men for dem, der har en anden Mening om Forbudsspørgsmaalet, er det af Vigtighed at holde disse to Synspunkter fuldkommen fjernt ud fra hinanden. For mit eget Vedkommende er Standpunktet det, at jeg gerne vil være med til at regulere Beværtningsforholdene i næringsretlig Henseende; Næringsretten er overhovedet offentlig Ret, og der er ingen Tvivl om, at der her er endog mere Grund for det offentlige til at gribe regulerende ind, end der er overfor anden Næring. Denne forhøjede Grund til at gribe ind foreligger ganske vist ikke i nogen videre Grad, naar der blot er Spørgsmaal om

Handel med stærke Drikke, men derimod i høj Grad, naar der er Spørgsmaal om Beværtning med stærke Drikke, hvor Misbrug saa overmaade let kan finde Sted. Hvad dernæst angaar selve Ædruelighedsspørgsmaalet, da har jeg den største Sympati for den Virksomhed, der er udfoldet i Løbet af de sidste Aartier for at fremme Ædrueligheden i vort Folk ad Oplysningsvej og paa Frivillighedens Grund, og jeg er dernæst ogsaa rede til at gaa med til endogsaa skarpe Bestemmelser overfor Misbrug af de stærke Drikke. Naar en Mand begaar en Forbrydelse, bør han ikke kunne undskylde sig med, at han har været fuld. Jeg betragter det som beklageligt, at det synes, som om Nævningedomstolene, som vi nylig har faaet indført, kunde være tilbøjelige til at lægge et saadant Synspunkt til Grund for deres Afgørelser, kunde være tilbøjelige til at indrømme, at Fuldskab kan være en undskyldende Grund, hvorimod de juridiske Domstole jo tidligere har vægret sig ved noget saadant. Jeg mener videre, at hvis en Mand i Fuldskab gør sig skyldig i Gadeuorden, Vold mod Politiet eller noget saadant, saa bør der tages alvorligt fat paa ham, og jeg mener endelig, at hvis en Mand drikker sin Fortjeneste op, og hans Hustru og Børn lider Nød hjemme, saa bør han rammes meget alvorligt. Altsaa, jeg vil til enhver Tid være med til at gribe endog meget stærkt ind imod Misbrug af de stærke Drikke, men saa længe saadanne Misbrug ikke kan konstateres, forekommer det mig, at det maa være enhver Borgers egen Sag at afgøre, om han vil drikke stærke Drikke, og hvor meget han vil drikke. Det ligger i Hensynet til den personlige Frihed, det ligger i Frihedens Begreb, at Misbrug kan finde Sted. Enhver Frihed kan misbruges, ogsaa denne, men dette maa den paagældende selv bære Ansvaret for. Hvis Misbruget finder Sted, indtræder den Situation, som jeg før nævnedes; saa længe Misbrug ikke finder Sted, kan man ikke skride ind, og det kan efter min Mening ikke være tilstrækkeligt til at skride ind mod A., at muligvis B., en anden myndig og selvstændig Person, misbruger de stærke Drikke. Den sidste maa selv bære Ansvaret, dette kan ikke skydes over paa den første. Jeg skal ikke komme ind paa disse Synspunkter, alle ærede Medlemmer vil jo sikkert have haft Lejlighed til at følge den Diskussion, som nu allerede i saa lang Tid er blevet ført om Forbudsspørgsmaalet. Der kan jo anføres